

Tromsø, 6. februar 2020

Til:
Samferdselsminister Knut Arild Hareide

Kopi:
Stortingets transport- og kommunikasjonskomite

UTRED ET NYTT OG MODERAT ALTERNATIV FOR E39

Arbeidet med å planlegge ny, ferjefri E39 mellom Trondheim og Kristiansand har avdekket store kostnader og konflikter.

Mange steder vil den planlagte traseen bety at urørt natur og kulturlandskap med matjord blir bygd ned. Trafikken skal etter prognosene også øke merkbart. Kraftig trafikkøkning vil gjøre det vanskeligere å nå Norges klimamål og nullvekstmålet for byene. Siden planleggingen av ny E39 startet, har vi fått ny kunnskap, både om alvoret i situasjonen for naturmangfold og klima og om hvor enorme kostnadene for vei-prosjektet kan bli. Samtidig har vi også sett at folkeviljen til å finansiere store motorveier gjennom bompenger er på et lavt nivå. Med tanke på at flere av de planlagte motorveiene er overdimensjonert med tanke på transportbehovet, er det på tide å endre de store planene som foreligger.

Fylkeskommunene langs kysten har vist stor vilje til å redusere utslipp av klimagasser gjennom ferjer med såkalt null- eller lavutslippsteknologi. Denne lavutslippsrevolusjonen har aldri vært reflektert i eksisterende utredninger for E39 og må selvsagt tas hensyn til i det videre arbeidet.

Naturvernforbundet mener det er på tide å sette en fot i bakken og få utredet et nytt, helhetlig alternativ til det konseptet som planlegges nå: Et alternativ som gir trafikantene en bedre og sikrere vei enn i dag, samtidig som vi tar vare på miljøet og senker utbyggings- og driftskostnadene kraftig.

Naturvernforbundet ber regjering og storting sørge for at det blir utarbeidet en ny, alternativ plan for en forbedret E39 Kristiansand–Trondheim, hvor følgende prinsipper legges til grunn:

- Dagens trasé skal i hovedsak være utgangspunktet.
- Tofelts vei med gul midtstripe blir standard, med trefelts vei og forbikjøringsfelt der det er passende.
- Sikkerhet har høy prioritet, med lyse tunneler, rassikring og midtdeler der dette er tjenlig.
- Trafikkvekst skal ikke være et mål. Der det likevel vurderes løsninger som kan gi trafikkøkning, skal kollektivalternativer som hindrer dette, bli etablert.
- Lave, framtidige vedlikeholdsutgifter skal ha høy prioritet i planen.
- Grunnprinsipp for denne planen er at klima og natur skal ha atskillig større vekt enn i dagens planer for E39.

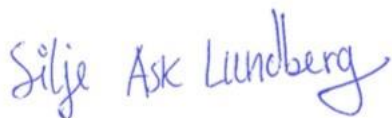
- E39 skal ha gode ferjetilbud der bru eller tunnel er klart negativt for natur og miljø, eller kostnadene blir urimelig høye. Planen skal basere seg på ferjer med nullutslippsteknologi eller unntaksvis lavutslippsteknologi.
- Planleggingen skal ses i sammenheng med målet om at godstrafikken på strekningen i størst mulig grad skal overføres fra vei til sjø.
- Atskilte gang- og sykkelveier skal som hovedregel etableres langs traseen.
- Kollektivfelt må få høy prioritet ved byer og tettsteder.

Kompensasjon til fylkeskommunene for de store utgiftene til fergerevolusjonen

Videre er det viktig at de fylkene som har gått i tet i elferjerevolusjonen som nå foregår langs kysten, ikke straffes for dette. Allerede ser vi et opprør i flere fylker mot økte billettkostnader på ferjene, og dette i flere fylker som ikke har hatt en storsatsing på elektrifisering.

Å legge til rette for elferjer gjennom krav i anbudsprosesser bidrar til helt essensiell teknologiutvikling. Men dette medfører også merkostnader. Disse er det viktig at fylkeskommunene ikke blir sittende igjen med alene. For akkurat som at staten, gjennom økonomiske virkemidler, har lagt til rette for en voldsom utvikling i elbilteknologien, må vi gjøre det samme for ferjene. Derfor er det viktig at overføringene til fylkeskommunen fra staten får en øremerket kompensasjon for merkostnadene forbundet med den viktige teknologiutviklingen som fylkene bidrar til gjennom innføring av elferjer. En alternativ plan for E39 Kristiansand–Trondheim vil koste vesentlig mindre enn en ferjefri løsning med betydelig innslag av motorvei. En alternativ plan Det vil frigjøre midler som kan brukes til økonomisk støtte til fylkeskommunene langs hele kysten for innfasing av elferjer.

Med vennlig hilsen
Naturvernforbundet

Silje Ask Lundberg
leder